

Economic Policy Reforms
Going for Growth – 2008 Edition

Summary in Polish

Reformy polityki gospodarczej
Dążenie do rozwoju – wydanie 2008

Podsumowanie w języku polskim

PKB nie jest jednoznaczny z dobrobytem. Do dobrobytu przyczyniają się natomiast wysoka wydajność i wysoki poziom zatrudnienia – zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio, przez dostarczenie zasobów, które mogą być wykorzystane do innych działań, wpływających na podniesienie poziomu dobrobytu. Ważne jest zatem, by polityka rządu nie stała na przeszkodzie podnoszeniu wydajności i poziomu zatrudnienia, poza sytuacjami, gdy może to być usprawiedliwione oddziaływaniem na inne aspekty dobrobytu.

W wydaniu dokumentu *Dążenie do rozwoju* z roku 2007 przedstawiono pięć priorytetów polityki strukturalnej dla wszystkich krajów OECD oraz Unii Europejskiej, stanowiących remedium na problemy związane z wydajnością i zatrudnieniem. Bieżące wydanie zawiera podsumowanie dotychczasowej realizacji tych priorytetów. Zależnie od tego, jaki punkt widzenia przyjmiemy, na podstawie podsumowania można stwierdzić, że szklanka jest do połowy pełna lub do połowy pusta. Rok nie jest wystarczająco długim okresem w realizacji polityki strukturalnej i w tym świetle wydaje się, że realizacja prawie dwóch trzecich priorytetów z roku 2007 to spore osiągnięcie. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że niektóre postępy nie mają charakteru czysto materialnego, a w drażliwszych obszarach polityki, takich jak regulacja rynku pracy, są one dużo wolniejsze. Nasuwa się również przypuszczenie, że czynnikiem sprzyjającym zmianom jest intensywne ożywienie gospodarcze, które powoduje zmniejszenie towarzyszących reformie kosztów dostosowania. Jak już wspomniano w ubiegłorocznym wydaniu, dobre czasy w gospodarce mogły wpłynąć na zmniejszenie poczucia, że przeprowadzenie reformy jest sprawą niecierpiącą zwłoki.

Bieżące wydanie zawiera pięć rozdziałów poświęconych odrębnym zagadnieniom, traktujących na temat określonych polityk i czynników wpływających na zatrudnienie i wydajność.

W kwestii zatrudnienia w dokumencie Dążenie do rozwoju główny nacisk położono na wysokość zatrudnienia, mniejszy na czas pracy. W jednym z rozdziałów podjęto próbę przywrócenia równowagi przez analizę czynników, które wyjaśniają dużą rozbieżność i, w niektórych przypadkach, sprzeczność tendencji związanych z czasem pracy w różnych krajach.

Analiza prezentuje nowe i łatwiejsze do dokonywania międzynarodowych porównań dane, potwierdzające często omawiany fakt, że liczba godzin pracy (w stosunku rocznym) jest o wiele większa w Stanach Zjednoczonych niż w Europie. Różnica sięga 15%, a około jej połowy wynika z większej liczby dni roboczych w roku w Stanach Zjednoczonych, natomiast pozostała część różnicy – z większej liczby godzin pracy w tygodniu. Różnice w średniej tygodniowej liczbie godzin pracy w dużym stopniu są związane z czasem pracy kobiet, a analiza wykazuje, że jest on w dużej mierze zależny od krańcowych stóp podatkowych. W analizie przedstawiono również inne przykłady wpływu polityki na czas pracy, włączając zagadnienie regulacji czasu pracy. Kiedy myślimy o polityce, ważne jest, by mieć na uwadze zarówno wymiar czasu pracy, jak i wymiar liczby zatrudnionych. W istocie, polityka, która prowadzi do zmniejszenia udziału w rynku pracy pewnych grup społecznych, zwykle pracujących w mniejszym wymiarze godzinowym, może powodować podnoszenie średniego czasu pracy, ale nie oznacza to, że jest ona pożądana.

Akumulacja kapitału ludzkiego jest bowiem ważnym motorem wzrostu gospodarczego. W dwóch innych rozdziałach omówiono analizę wykonaną we współpracy z Dyrektoriatem OECD ds. Edukacji, dotyczącą inwestowania w edukację na poziomie podstawowym, średnim i wyższym. We wcześniejszej analizie do ustalenia miary skuteczności kształcenia w różnych systemach szkolnictwa, zarówno w skali całego systemu, jak i pojedynczych szkół, zastosowano badanie PISA. Wyniki wskazują na znaczne zmiany na korzyść, które objawiają się tym, że szkoły w poszczególnych krajach nadrabiają zaległości dzielące je od najlepszych szkół w kraju, a całe systemy oświatowe doganiają najlepsze systemy spośród będących przedmiotem analizy. Ogólna aktywność ekonomiczna zwiększa dzięki wyższej produktywności oraz zatrudnianiu coraz lepiej wykształconych rzesz młodych ludzi, jak również przez oszczędności kosztów i towarzyszące oszczędnościom niższe podatki. Analiza wskazuje również na niektóre składowe polityki, które najprawdopodobniej przyczyniają się do wzrostu wydajności i są powiązane z takimi zjawiskami jak możliwość wyboru, niezależne zarządzanie i podniesienie zakresu odpowiedzialności, rozmiary szkół sprzyjające osiągnięciu dobrych wyników oraz unikanie wczesnego podziału kierunkowego uczniów.

Rozdział poświęcony szkolnictwu wyższemu zawiera dane szacunkowe na temat prywatnych korzyści studentów, które wydają się być jednym z czynników inwestowania w edukację na poziomie wyższym. W większości krajów przewidywane zyski z edukacji są wysokie, jeśli porównamy je z inwestycjami alternatywnymi, ale należy też odnotować znaczne różnice pomiędzy danymi dla różnych krajów. Współistnienie wysokich zysków i, w niektórych wypadkach, niskiego odsetka absolwentów, może świadczyć o tym, że przyszli studenci są powstrzymywani brakiem środków oraz ryzykiem nieukończenia szkoły wyższej. Dochody studentów oraz dostępność płynnych środków finansowych

jawią się jako inny główny czynnik wpływający na poziom inwestycji w edukację na wyższym poziomie. Trzecim ważnym czynnikiem jest elastyczność instytucji oświatowych oraz zakres wprowadzanych przez nie innowacji. Poza opisanymi wyżej wnioskami, polityczny kontekst edukacji na poziomie wyższym powinien uwzględniać naciski na finansowanie publiczne, zwiększoną międzynarodową mobilność absolwentów uczelni wyższych oraz zamiar zmniejszenia pomocy finansowej, która służy przede wszystkim bardziej zamożnej części społeczeństwa. Ta kombinacja czynników prowadzi do konkluzji, że korzystny byłby zestaw strategii zapewniających większą autonomię i większy poziom odpowiedzialności pojedynczym instytucjom, większy udział studentów w finansowaniu czesnego oraz wprowadzenie środków poprawiających płynność finansową oraz zmniejszających ryzyko inwestowania w edukację na wyższym szczeblu.

Pozostałe dwa rozdziały dotyczą roli otwarcia na inne kraje w pobudzaniu aktywności gospodarczej. Rozdział na temat geografii aktywności gospodarczej potwierdza tezę, że odległość nadal pozostaje głównym czynnikiem decydującym o międzynarodowych modelach wymiany handlowej. Kraje położone z dala od ośrodków aktywności gospodarczej mają mniej intensywną wymianę handlową niż kraje położone w ich pobliżu. W związku z tym kraje o mniej korzystnym położeniu geograficznym odnoszą mniejsze korzyści z handlu, tj. ze specjalizacji, korzyści skali czy konkurencyjności. Wpływ czynnika geograficznego na PKB może być poważny.

W rozdziale tym podjęto również temat roli zasobów naturalnych, wskazując, że kraje lepiej wyposażone pod tym względem mają zwykle wyższy poziom PKB. To stwierdzenie pozostaje w sprzeczności z wynikami, wskazującymi, że dotowanie sektorów związanych z wykorzystaniem zasobów naturalnych może być przekleństwem krajów rozwijających się, co może mieć związek z tym, że kraje OECD mają zwykle lepiej wykształcone struktury zarządzania. Rola odległości i dotowania sektorów wykorzystujących zasoby naturalne powinna być brana pod uwagę przy porównywaniu wyników ekonomicznych różnych krajów. Niektóre z nich mają lepszą sytuację od innych. Z tym, że uprzywilejowanie bądź brak uprzywilejowania nie powinny stanowić usprawiedliwienia dla krajów prowadzących niewłaściwą politykę. Z analizy wynika, że tak naprawdę nie ma dowodów na to, że realizacja priorytetów polityki Dążenia do rozwoju jest uzależniona od czynnika geograficznego lub dotowania zasobów naturalnych.

Drugi rozdział poświęcony otwartości bazuje na analizie przeprowadzonej przez Dyrektoriat OECD ds. Handlu i Rolnictwa i zgłębia temat roli regulacji rynków krajowych w sferze obrotu usługami. Restrykcyjne regulacje, co wydaje się dość oczywiste, ograniczają wymianę usług. Wymiana w sektorze usługowym między dwoma krajami podlega ograniczeniom również wtedy, gdy między ich systemami regulacyjnymi występują znaczne różnice. Z analizy wynika, że średni obrót usługami mógłby ulec podwojeniu, jeśli rządy państw zdecydowałyby się na ujednoczenie systemów regulacyjnych do najmniej restrykcyjnego spośród występujących w krajach OECD. Podobnie jak to ma miejsce w obrocie towarowym, zwiększenie obrotu usług powinno spowodować wzrost PKB.

Poszczególne rozdziały obecnego wydania stanowią cenne uzupełnienie rozwijającej się bazy informacji, na podstawie której będą ustalane priorytety polityki w przyszłych wydaniach Dążenia do rozwoju. Podsumowując, należy zaznaczyć, że opracowanie wskazówek dotyczących dalszej polityki strukturalnej powinno bazować na w jak największym stopniu rzetelnych i pełnych analizach.

© OECD 2008

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop/

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org, faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights/

